

METEORA

KOLOSTOROK FÖLD ÉS ÉG KÖZÖTT

▼ SZÖVEG: KLICSAZ SZPIROSZ

Az „égben lebegő kolostorok” Görögország középső részén, Thesszalonikától három-, Athéntől ötórás autóútra, Kalambaka és Kastraki települések mellett (fölött!) található. Egyediségük különleges elhelyezkedésükben, a lenyűgöző tájképben, az ember és a természet alkotta helyszín egységében rejlik. Mindez persze megjelenik a szakrális hangulatban és az elzártság, elszigeteltség okozta egyedi vonásokban is

De miként jött létre a szilárd alapzat, ami egyáltalán lehetőséget teremtett a sziklaszirtek középkori beépítésére?

Évtízmilliókkal ezelőtt Thesszália területét tenger borította. Északról nagy folyók szállították évmilliókon át hordalékukat a sekélytengeri peremre. Sokuk hatalmas deltatorokolatot is épített, bennük kavics, homok és sok finom szemcsés hordalék rakódott le. Az üledékben található kalcium-karbonát, vas-oxid, kovásva betonkeménységűvé változtatta a lerakódásokat. Később erőteljes

SZIKLAORMOK HÁTÁN

A ROUSSANOU- (JOBBRA) ÉS A ST. NICHOLAS ANAPAFSAS-KOLOSTOROK (BALRA). A 15–16. SZÁZADBAN EMELT ÉPÜLETEK KÖZÜL AZ ELŐBBI 1988-TÓL APÁCAKOLOSTORKÉNT MŰKÖDIK, 10–15 LAKÓVAL, UTÓBBIBAN AZONBAN MINDÖSSZE EGYETLEN SZERZETES ÉL

földmozgások, komoly emelkedések indultak, a tenger kiszorult a Thesszáliai-síkságról. A felszín fölé magasodó homokkő és konglomerátum (kavicskő) a külső erők hatására kopni-formálódni kezdett. Mivel vannak igen elálló, kemény rétegeik és jóval

puhább részek is, a törések, kőzetrések mentén és a felületen zajló, kőzetminőség szerint változó erózió változatos tornyokat, szirteket faraghatott ki. A kolostorok pedig gyakran a nehezen megközelíthető, ezért háborgatlan, csendes és békés helyekre

települtek: a sziklabérccek tetejéről oldala kifejezetten ilyen. A fel- és lejutás persze nem problémamentes: korábban csörlőrendszerekkel, csillékkal, létrákkal oldották meg a mozgást, napjainkra viszont már lépcsők vezetnek a kolostorokhoz.

A MEGALO METEORO (METAMORPHOSEOSJ)-KOLOSTOR

A VÖLGYTALP FÖLÉ 475 M-REL EMELKEDŐ SZIKLÁN ÜLŐ KOLOSTOREGYÜTTES METEORA LEGNAGYOBB SZAKRÁLIS ÉPÜLETCSOPORTJA. RÉGEBBEN CSAK CSÖRLŐS SZERKEZETTEL, FELHÚZOTT HÁLÓBAN VAGY A MEREDEK SZIKLAFAL MELLETT LENGŐ KÖTÉLLÉTRÁN LEHETETT FELJUTNI, DE MA MÁR KITARTÓ LÉPCSŐZÉSSEL IS LÁTOGATHATÓ. A 14. SZÁZADI EREDETŰ KOLOSTOR EGYKOR A LEGMAGASABB RANGÚ EGYHÁZI HELYNEK SZÁMÍTOTT A TÉRSÉGBEN. TÖBB EZER NÉGYZETMÉTERES ÖSSZTERÜLETE ELLENÉRE NAPJAINKBAN CSAK NÉHÁNY SZERZETES LAKJA FOLYAMATOSAN. A RÉGMŰLT IDŐK KOLOSTORLAKÓIRA VISZONT POLCOKON FELHALMOZOTT KOPONYÁIK EMLÉKEZTETNEK...

A kolostorvidék keletkezéséről nagyon kevés hiteles adat maradt ránk. Az elvonulást kereső aszkéták régen ismerték már a helyszínt, a puhább rétegekbe vájt barlangok kiváló helyszínt jelentettek az elvonuláshoz. Az első kolostorépítő remeték a 11–12. századi Bizánc belső villongásai elől menekültek Thesszáliába. Az egykori feljegyzések arról írnak, hogy egy bizo-

nyos Nikosz atya a korábban itt élő remetékkel 1367-ben alapította az első szerzetesi közösséget. Később megérkezett az Athosz hegyéről Varlaam és barátja, Athanassiosz, akik Nikosz atyával együtt ún. cönobita kolostort alapítottak.

A sziklaszirtekre épült templomok-kolostorok 1988 óta a világörökség részei.

KLICASZ SZPIROSZ
A ZRÍNYI MIKLÓS GIMNÁZIUM
BIOLÓGIA-FÖLDRAJZ
SZAKOS TANÁRA